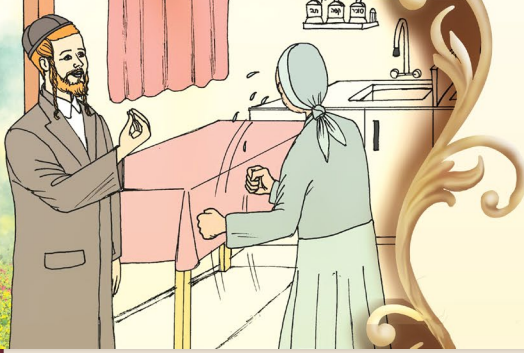

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א תלמידו של מרן פוסק חזון בעל 'שבת הלוי' צוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

בידינו להחזיר את המתיקות לאדמה!

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

נס הצלתם של שלשה ילדים

ביום ששי האחרון (פרשת עקב), צאתי עם ילדי לגנה הסמוכה לביתנו כדי לנכש ולהחליף כוחות, והנה פגשתי שם את גבאי בית הכנסת שלנו והוא הציע לי לקרוא את הגליון המיוחד שלכם 'מתיקות השבת'.

הסתכלתי בהעברת עין על תכן הגליון, והפותרת 'המסר מהאסונות הקשים' סקרנו אותי מאד. קראתי את המאמר הזה והתחוקתי ממנו לבין, שבכל עת יכולים ח"ו להיות לבני אדם נזקים של ארבע מיתות בית דין, דרך דומם, צומח, חי ומדבר, אלא שהקב"ה מצילנו מכך על ידי שמשמשים בכח ה'מדבר' שלנו לדברים טובים ולא ללשון הרע והלבנת פנים, כמבאר שם.

כשילדי חזרו אלי כדי לשתות מים, חזרתי להם בקצרה על הדברים שקראתי, ואמרתי להם: בואו נבקש מה' שיציל אותנו ואת כלל ישראל מנזקים בשום דרך לא דרך דומם, לא דרך צומח, לא דרך חי ולא דרך מדבר, ולמדתי אותם לבקש מה' שוכות ה'מדבר' שלנו שאנו מתפללים פנינו. עמד להצילנו מכל מיני נזקים.

"אני טרם אכלה לדבר", כאשר עדין אחריתי אתם בפלים האחרונות של תפלה זו, לפתע אני רואה ילד כבן עשר שעומד על המגלשה הגבוהה ודוחף ילד אחר בן גילו, התחלתי לצעק לעברו שזה מסכן, אה זה כבר היה מאחר והילד בן שמונה צנח מהגבה למטה.

הפחד הגדול היה, שבמקום שהוא נפל ישבו שני אחים, אחד כבן שנתיים והשני כבן שלש וחצי, והילד שנפל אמר לפול בדייק עליהם ולמחץ אותם ח"ו. רצתי למקום וכמוני הורים אחרים שהבחינו בזה ואז ראינו פלא עצום שראוי לפרסמו בשער בת רבים, כמו שצאמר: "שיחו בכל נפלאותיו".

« המשך המעשה בעמוד ד'

הלבוש של אדם הראשון היה הצפון שבו כל גופו היה מקסה (פדר"א יז), והצפון היה מאירה (ע' זוה"ק ח"א דף לו) ועם האור הזה כל אדם הראשון לראות את כל האברים הפנימיים שקרא לו ה' והיה מכיר בערכם הגדול, מחמת שכל אחד מהם היה מאיר באור נפלא.

אברים של אור

שהרי שאמרנו חז"ל (ב"ב נח), 'שרבי בנאה ראה את שני עקביו של אדם הראשון שהם דומים לשני גלגלי חמה, ואם עקביו שהם אבר פחות עקרי בגוף האירו כשני גלגלי חמה, כל שכן ששאר אבריו האירו באור גדול מאד, וכיון שלאחר שאדם הראשון חטא קצץ הדעת ולאחר פטירתו

- ראה רבי בנאה שעקביו מאירים כשמש, כל שכן שקדם החטא על אבר מאבריו היה מאיר באור עצום ונפלא, ודרך האור הזה אדם הראשון היה יכול להפיר בערך הגדול של הפעולות שה' עושה לו בכל אבר ואבר, וכן דרך קר

ראה את כל הדורות שהקב"ה עתיד להוציא ממנו, ואת כל הלבבות והקבולות ושאר האברים שה' יתן להם כמו שנתנו לו והיה מודה עליהם לה'. ואחרי שאכל מעץ הדעת, התחילה להפגם בו פקחות לא טובה ולפי רום דרגתו הגדולה החל להסתפק מי יימר שצריך להודות לה' על האברים, אולי עדיף לעסוק בחקמות אחרות?! וכשהפסיק להודות לה', נשל ממנו הצפון המאיר ומאור אבריו החשיך והתבייש בקו עד שהרגיש הכרח לכסותם, וכיון שלא הודה על האברים שנתנו לו ה', התקללה האדמה והטלה הכרחה מפרותיה, כי הם עשויים להברות את אברי גופו של האדם, ומפיון שהאדם לא הודה על אבריו, לא נזה שייגראו לו פרות מברכים.

וחז"ל (מנחות מג) מספרים על דוד מלכנו שבשעה שהיה נמצא בבית המרחץ ולא היה שום מצוה על גופו, התבונן במצות ברית מילה והודה עליה לה, ויש לפרש זאת, שכאשר דוד מלכנו היה בבית

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה... ונבחרת בחיים". אדם זכה לבחור בטוב כאשר יש לו רצון, ואימתי יש לאדם רצון טוב? כאשר מאירים לו פנים, ואלו כאשר הקב"ה מסתיר את פניו מהאדם, הוא מתנסה מאד להתרעם על מדותיו ותברך, כמו המתאוננים, המרגלים, קרח ועדתו שקששתנסו, התרעמו נגד ה' ונגד מלכה עבדו.

ובפרשת בראשית אנו קוראים על הנקה הנפלא שה' ברא, כמו שצאמר: "ויהי יצא מעדן להשקות את הגן" והוא נפרד לארבעה הרוחות: פישון, גיחון, חדקל ופרת, ומימיהם היו מושקים את פרות הגן שבהם ה' הטביע כחות וסגלות גדולים של בריאות עבור האדם.

ובגן היו עצים רבים, כמו שכתוב: "ובצמח ה' אלקים מן האדמה כל עץ נחמד למאכל וטוב למאכל" ובפסוק זה מבאר שישנם עצים שהם טובים רק למאכל וישנם עצים שהם טובים למאכל וכיוצא בזה ישנם מאכלים רבים שהם רק מושכים את עין האדם, אבל באמת אינם טובים לבריאות האדם, ולעומת זאת ישנם מאכלים שהם לא טובים לעין האדם אבל הם באמת טובים עבורו, שה' הטביע בהם כח להברותו.

טעם הפרות

ובמינינו ישנם מאכלים רבים שאינם בריאים לאכילה ויש לבאר שדבר זה נעשה בעקבות חטא עץ הדעת שנקבל בו אדם הראשון, שנסבת חטא זה התקללה האדמה, וכן אמרו חז"ל (סוטה מח) שמואז שחרב בית המקדש, נשל הטעם מהפרות, כי בבית המקדש היו מתקנים את חטא עץ הדעת בעבודת ה' שהיו עובדים בו וכשהוא חרב חזרה האדמה להיות מקוללת ונשל הטעם מהפרות ומפיון שאין טעם ערב בפרות, לכן בני האדם מצארים מאכלים עם ערבות המזיקה לבריאות.

וכדי לתקנם גם בימות הגלות את חטא עץ הדעת, עלינו להתבונן בענין חטא עץ הדעת; שבתחלה

המרחץ, הוא נזכר ביום הפטירה שאז הנשמה פושטת מעליה את הגוף, כמו שפושטים בגד מעל הגוף, ולפי רוב דרגות חשש ופחד שפאשר יעלה לבית דין של מעלה, יתגלה ח"ו שהוא ערים מן המצוות, ועל כך נקרא בתהלים (קמב א) "ואל תבוא במשפט את עבדך כי לא יצדק לפניך כל חיי".

הבנים משלימים את החסר

ונחמתו היתה בקך שזכר את חסד ה' שיתן לו את המשפחה הדורות ובגו שלמה שיבוא אחריו ישלים את מה שהוא לא השלים, ויבנה את בית המקדש ששם יתגלה כבוד ה' בעבודות הקדש, וכמו שמצינו שדוד מלפנו משול לירח (ע"ר"ה כה. וברש"י), ואת שלמה בנו המשיל לשמש, כמו שכתוב: "לשלמה אלקים משפטוי למלך תן וצדקתה לכו מלך... לפני שמש יגון שמו", וזאת מפני ששלמה היה מקבל על פלם ויכל להאיר לקדם את דעת ה', כשמש המאירה על פלם (ע"ש פירוש המלפ"ם).

ובזה ראה דוד מלפנו באומה שעה את האור של חסד ה' שיבא אחריו, יתן לו בנים שגם להם ה' יתן את כל אברי הגוף וכן יוכלו להשלים ולעשות את מה שהוא לא הצליח לעשות, ולהכניס בשומעי לקחם את דעת ה', להודות לה' על כל אבר ובכך

יקדשו את אבריהם, כך אדם הראשון ראה בכל אבר מאבריו את חסדי ה' שיבא אחריו.

ולכל אדם יש את הנסיון האם לבחור בעני החיים או בעני הדעת, ועליו לבחור ב'חיים' ולא ב'דעת' הינו בשכל העצמי, כי החיים הנכונים כוללים גם דעת ה' שהיא הדעת הנכונה המלמדת כיצד לנהג כראוי בחיים, ואילו הדעת כשילעצמה אינה כוללת את החיים, ולכן עלינו לבחור בחיים, הינו להעריך אותם יותר מהשכל וההודות לה' על החיים ועל פריאות אבריו, ובכך נתקן את הקלקול שנגרם בעקבות חטא עץ הדעת ומימלא האדמה תהיה מברכת עבודתו, וה' יזמן לנו מאכלים פריאים וערבים באופן שלא נרגיש שום צורך באכילת מאכלים שאינם פריאים לגוף.

מעשיות מתוקים

ולכל אדם יש מעשיות רבים, כמו שנגרם בחוש שיש לאדם נוזלים בפיו, באפו, באוזניו וכו', כך נגפשו של האדם ישנם הרבה מעשיות של שמחה ושאור מדות טובות, והעבודה של האדם היא לגלות את המעשיות הטובים שנגפשו, וכשאדם מגלה את המעשיות הטובים, הללו תמי נעשים מתוקים מאוד, והוא מעדיף להיות יותר מאשר בעל שכל, וזוהי בעצמה היא הדעת הגדולה והטובה ביותר.

ובתחלה, קדם אכילת עץ הדעת לא היה לאדם את מדת הנקמה ולכן גם לא היתה לו תאוה ולא היה צורך ללבש בגדים, אבל מפני שאדם הראשון אכל מעץ הדעת, נכנס בו יצר הרע של חמדת דברים שאינם שלו ולכן הצרך לבגדים, ועד היום הזה, בכל יום יש לאדם את הנסיון של עץ הדעת לבחור בטוב או ברע.

מתיקות סם החיים

ועל ידי עסק התורה, האדם יכול להתעלות מנסיונות הבלי עולם הזה, אלא שאמרו חז"ל (תענית א): 'כל העוסק בתורה לשמה תורתו נעשית לו סם חיים, וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המוות', נמצא שאף על פי שהתורה עצמה היא קדש קדשים, אבל חז"ל מגלים לנו שיש הבדל ביצד עוסקים בה, שאם האדם עוסק בתורה רק על מנת להחכים או חלילה על מנת לקנות, הרי שהתורה נעשית לו לסם המוות. שעל דה גדלות ומתפתחות מדותיו הרעות (פדברי הגר"א מוילנא עה"פ "ערוך פמטר לקחי" ואכמ"ל), וכלומד תורה לשמה, זוכה שהתורה היא סם חיים עבורו, שמתפקד אותו להתעלות מעל הבלי עולם הזה ולדבק בחי החיים..

מתיקות ההתעלמות מהחכמה

שעמה יסגר את עיניו מלראות את החסרונות שיבאחרים הנפרים לעיניו מפאת חכמתו.

וכמו שנגשמי ה' ברא לעיני האדם את מקסה העפעפים, וברא לאיננים את התנוה שעמו אפשר לסגור את האיננים, וכן לפה יש לנו את השפתים שעמהם סוגרים את הפה, כך ראוי לאדם לעשות

החכמה היא הפעלה הגדולה ביותר, אבל עלינו לדעת שעקר החכמה היא מעלת התמימות, כי אם אדם ישאר רק עם חכמתו העצמית, הוא יבוא מקף לשנא את הבריות ולא יוכל להיות במחיצת בני אדם, כי בחכמתו יראה את החסרון שכל אחד מחבריו, לכן טוב לאדם להתאזר במדת התמימות

בנפשו, לסגור את עיניו שכלו ואיני שכלו מלראות ומלשמע חסרונות בני אדם ומימלא גם יסגר את פיו מלדבר רע על הבריות.

אל תמיד טוב לזכור...

שהרי נצטוונו 'ואהבת לרעה קמוה', והלל תקון למדניו 'מה ששנאוי עליה אל תעשה לחברך',

לשמח את הברואים ואת הבריהא

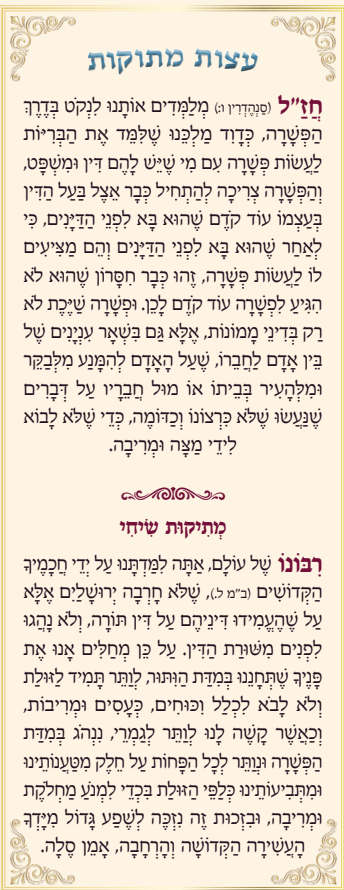
בציור שבכותרת הגליון: האיש מנחם מחזק ומשמח את רוחה של אשתו שפולאה בחלישות הדעת מיגיעותיה הגדולות. איר יוכל האיש לשמח את אשתו, ומה זוכה בעבור זה?

על כך במאמר: 'ענבי הגפן בענבי הגפן'

בציור שפנינו: אדם הראשון וחוה מצטערים ומתביישים מאד על שעברו על צווי הקב"ה שבראם והיטיב להם ואכלו מעץ הדעת. ומיד קששבו בתשובה, הקב"ה המשיך לרחם עליהם ונתפר להם בגדים.

מדוע חטא עץ הדעת גרם לאדמה להתקלקל? וכיצד יש ביכלתנו לתקן בימינו את חטא זה ולגרם לאדמה להתברך?

על כך במאמר: 'בידינו להחזיר את המתיקות לאדמה!'

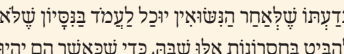
עצות מתוקות

חז"ל (ספרדית) מלמדים אותנו לנקוט בדרך הפשטה, כדוד מלכנו שלמד את הברית לעשות פשטה עם מי שיש להם דין ומשפט, והפשטה צריכה להתחיל כבר אצל בעל הדין בעצמו עוד קודם שהוא בא לפני הדיינים. כי לאחר שהוא בא לפני הדיינים והם מציעים לו לעשות פשטה, זהו כבר חסרון שהוא לא הגיע לפשטה עוד קודם לכן. ופשטה שכתב לא רק בדיני ממונות, אלא גם בשאר עניינים של בין אדם לחברו, שעל האדם להמנע מלבקר ומלהעיר בביתו או מול חברו על דברים שנגעו שלא כראונו וכדומה, כדי שלא לבוא לידי מצה ומריבה.

מתוקות שיחי

רבנו של עולם, אמה לפדנתו על ידי חכמי הקדושים (ב"מ ל), שלא חרבה ויחשלים אלא על שהממדי דיניהם על דין תורה, ולא נהגו לפני משורת הדין. על כן מחלים אנו את פניה שחננו במדת הדין, לתור תמיד לאילת ולא לבא לקלל ופוחים, קעסים ומריבות, וכאשר קשה לנו לתור למור, נהגו במדת הפשטה ונתור לכל הפחות על חלק מסענותינו ומתביעותינו כפלי האילת בכדי למנע מחלקת ומריבה, ובזכות זה נהנה לשפע גדול מדרך העשייה הקדושה והרחבה, אמן סלה.

בדעתו שלאחר הנשואין יוכל לעמוד בפניו שלא להביט בחסרונות אלו שבה, כדי שבאשר הם יהיו נשואים, היא לא תתגנה עליו ויעבר בכל יום על מצות 'ואהבת לרעך כמוך'.

ולמעשה, ישנם הבדלים רבים בין האיש לאשה, שפמו שבגוף האיש שונה מהאשה, שלאיש יש רמ"ח אברים ולאשה רנ"ב אברים, כך בנפש, האיש יותר חזק בדעתו והאשה יותר רכה, לאיש יש קול עבה ולאשה קול דק, האיש דואג יותר לעצמו והאשה דואגת יותר לאחרים, והיא נוטה יותר לתת ולהעניק לאחרים מאשר לעצמה.

הבן את אשר לפניך

ולכן האיש צריך להבין שישנם הבדלים גדולים בינו לבין אשתו ולא יצפה שהיא תתנהג כמותו, ואת הדבר הזה אנו למדים מאסור ערוב חלב בבשר, שאף על פי ששניהם באו מאותה בהמה, יש להבדיל ביניהם, כדי ללמודנו שדוקא האיש והאשה שהם בעצם אחד, עליהם להבין שיש ביניהם הבדלים גדולים, ועליהם להשלים עם זאת שיש חלק גדול בהנהגותיהם ולא לרצות שגון הזוג יתנהג דוקא כמותם וכרצונם.

וכמו כן אסור ערוב צמר ופשתיים מלמודנו את

מה שרצה וחקוה בימי חיינו, והיא גורמת לאדם צער ודכאון נורא, פי יש לו עגמת נפש עצומה מכל הצער שעבר עליו בימי חיינו, אם כן זהו חסד שאדם לא זוכה הכל, נמצא שדאי שהצדקן לבדו לא יקרא החכמה הגדולה שאליה צריך להשתוקק, אלא החכמה הגדולה היא להיות תמים עם ה', ועל חכם כזה דרשו חז"ל (הליו ה) את הפסוק: "אדם ובהמה תושיע ה'" 'אלו בני אדם שערומוין בדעת ומשימוין עצמן בבהמה', הינו, שיש להם את החכמה והערומויות שבקדשה, לעשות את עצמם כמי שאין לו דעת ולהתנהג בתמימות שלא להבין את החסרונות שבבני אדם, כדי שלא לשנא אותם וכדי שלא לבוא לידי מריבות.

לכל אחד יש דרך משלו

אם כן, נפש ששום אדם לא רוצה שיגלו את חסרונותיו, כך ראוי לו להמנע מלגלות ומלהפיר את חסרונותיהם של חבריו, ובאמת זוהי החכמה הגדולה - להגות בתמימות על פי רצון ה', ולא כמו שנדמה בעולם שהחכמה היא רק לדעת לשאת ולתת בדברי חכמה, או לזכר הרבה דברים בלבד, ואדרבה, הקב"ה ברא את האדם שהוא שוכח הרבה דברים בשביל שתי סבות: א. כדי שאדם יהיה שפל, שפשיארה שהוא שוכח דברים, לא תזוח דעתו עליו. ב. כדי שהאדם לא יצטער מהדברים הרעים שתנה בימי חיינו, אלא ישפח מהם.

וישנו סוג מחלה שגורמת לאדם לזכור את כל

את ה' כראוי, נמצא שכל בני האדם שונים זה מזה ואי אפשר שכלם יעשו את אותם מעשים ואותו עבודות, וכמאמרם (ברכות מג): 'כל אחד ואחד יפה לו הקב"ה אמונתו בפניו', וכמו שכתב דבר זה נאמר גם כלפי האמונות העקרית של האדם שהיא אמונת עבודת ה', שכלל אחד יש את הדרך שלו בעבודת ה', ועל כן לפעמים ראוי לאדם להתרחק קצת מחברו, כדי שיוכלו לעבד את ה' כראוי כל אחד לפי עניינו.

מתוקות הפרוד

לאור האמור: באר ענין אסור ערוב בשר בחלב וצמר ופשתיים, שאסורים אלו באו ללמודנו שיש דברים שצריך להפרידם ולהפרד מהם, וכגון שפאדם רואה באשתו חסרונות מסוימים, עליו להפרד ולהתעלם מהם, אף אם הוא צודק בטענותיו פנגדה, בכדי שלא לבא לזכורם ולמריבות חלילה.

ורז"ל תקנו להמתין בין בשר לחלב בהפסקה של שש שעות (לפי פנה דעוה), והפסקה זו נלמדת אותנו שהאיש צריך לעשות הרבה הרחקה בין מדותיו לבין מדותיה של אשתו, כלומר שלא לרצות שהיא תתנהג דוקא כמו התכונות שלו, אלא יתן לה להתנהג לפי התכונות שה' הטביע בה [כל זמן שזה לא נוגד את דרך התורה] ולא יסתפל על ההנהגות שבה שאינן מוצאות חן בעיניו, פי ההתעסקות בחסרונותיה רק מזיקה לקשר שבניהם, ודוקא על ידי שיתעלם מכה, יתכן שהיא תתעלה ויתגבר על חולשותיה.

אמד את עצמך!

ובה יתבאר מה שאמרו חז"ל (קדושים מט): 'אסור לאדם שיקדש את האשה עד שייאנה, שמיא דאה בה דבר מגנה ותתגנה עליו', שחז"ל מלמדים אותנו בזה, שיש לאדם לראות את אשתו לפני שנשוא אותה, כדי שיפיר את תכונותיה ויאמד

בפך שתנו נאמר: "לא תבשל גדי בחלב אמו". לראותה צריך להבין עד כמה שדינו מונעת, שפיון שבשר בפני עצמו וחלב בפני עצמו הם מאכלים מקרים, מדוע יאסור לערב אותם יחד? וכמו כן אסור ערוב צמר ופשתיים גם הוא צריך באור, מהי סבת האסור בזה, הרי צמר בפני עצמו ופשתיים בפני עצמם הם מקרים לבישה?

ונקדים לך ענין חשוב, הנה, שפאדם נגש לעסק וללמוד בספר חובות הלכות, הוא דומה לאדם שנוכח לאלום שמוחות, שיש שם סוגים רבים של מאכלים ערבים, וכל אחד בוחר לאכל את סוג המאכל הערב לחכו, כך בעבודת ה' אין הוראה קבועה השווה לכלם, יש אדם שיתחבר לשער עבודת ה', ויש אדם שיתחבר לשער הפניעה, ויש אדם שהוא פנוע ורך בטבעו ואם למד שער הפניעה, הוא עלול לרדת לשפל המצב ולהגיע מרף לעצבות.

אתה באמת כנוע?

וכמו כן אדם שהוא גאה ביותר, גם הוא אינו יכול ללמוד שער הפניעה, פי הוא לא יוכל לסבל את הדברים שילמד ויהכרח יתרוץ את עצמו שפאמת הוא כבר פנוע, כמו שהפיר את עצמו שהוא נכנע בזמנים שבאו עליו צרות, פי כך הוא טבע האדם, שפאשר מגלים לו את חסרונותיו, מיד הוא מחפה על עצמו וטוען שאין בו את אותם חסרונות, ואם כן הגאה לא יפיק תועלת מלמוד זה.

ואכן מוחו של האדם בנוי בצורת ירק הפרוב, והפרוב הוא מחפה עלה על עלה, לרמז שפך הוא דרכו של האדם, שבמקום שיתלה את החסרון בעצמו, הוא מחפה על עצמו ואת חסרונותיו הוא תולה באחרים.

ולכן אין קבע גלמוד דרכי ושערי עבודת ה', וכל אחד צריך לראות באיזה שער עליו להכנס לפי תכונותיו ולפי מצבו באותה שעה, וכן יעבד

ההפרדה הזאת שצדק צריך לעשות בין דעתו לדעת אחרים.

ולעומת זאת בגבדי פהונה יותר לערב צמור ופשתים, פי עקר מעלתם של הפהנים שעליה מכבדים אותם בגבדי פהונה, [כמ"ש בתורה שבגבדיהם הם "לכבוד ולהתארת" עבדכם], היא מה שהם אוהבים את כלל ישראל וימערבבים' גדעתם עם בלם, לכן בגבדי פהונה אין את האסור לערב צמור ופשתים, פי אסור זה מלמד את האדם להפריד בינו לבין דעת הזולת,

והמיוחדות של הפהן היא מדת ערויב הדעת עם הפריית.

וההתר של שעטנו אצל הפהנים הוא מפאת מעלת ה'גבד' - הפהנים עצמם, ומצינו התר של שעטנו גם במצות ציצית שצטוינו לתלות חוטי צמור על כפפות הגבד ולולי מצות התורה מעשה זה היה נראה כמעשה תמוה מאד - לתלות חוטים על הגבד שגורמים לו להראות כגבד פרום, ונמצא שמצות ציצית גורמת לנו מעלה גדולה של מדת השפלות ובקה היא גורמת לנו

לזכור את ה' (ע' מנחות מג), פי כשצדק שפל הוא יכול להיות את ה' ולמצוא אותו יתברך בקבל מצב שיש לו.

ומיפיו שהציצית אינה כמו שאר הגבדים שאנו לובשים אלא היא בגד שמטרתו לחבר אותנו לה', לכן אין בה אסור ערויב צמור ופשתים, פי סוד הציצית הוא לגרם לנו שלא להפריד מה' בשום מצב אלא שיהיה לנו ערויב וחבור אל ה' יתברך בכל מצב, והתר השעטנו בציצית הוא התר מפאת מעלת ה'הצפצ' - הציצית.

ענבי הגפן בענבי הגפן

"ובחרת בחיים" שלמה מלכנו אומר: "ראה חיים עם אשה", ונת"ל (ולקריש שמות רס), כמשילים את התנו והפלה לענבי הגפן בענבי הגפן. ונשאלת השאלה, מדוע לא המשילו את האיש והאשה לפרי אחר כגון לזיתים?

אלא שמצינו כבר שדוד מלכנו המשיל את האשה לגפן, כמו שכתוב: "אשתך כגפן פריה" וזאת משום שהגפן מרפזת על תסיסה ושומחה ותפקיד הבעל הוא לגרם לאשתו להיות מלאה שומחה כגפן, ובשביל לשמחה עליו להיות בעצמו תוסס כגון בלבו ושומח מחסדי ה' הרבים שעליו, וכמו שפותרחיל המזמור בפסוק: "גיע פפדי פי תאכל", שדבר על פה שצדק צריך לפרנס את ביתו ברוחני ובגשמי ובשביל לפרנסם הוא צריך להיות תוסס ומלא בחיות כדי שייכל לעסק במלאכה שתניב לו פרנסה וכדי ללמד דעת ה' בביתו.

לשמח ולשמח

וכאשר האיש בעצמו שמח ותוסס כגפן, זוכה

שייתקנם בו "אשתך כגפן פריה בחרת בחיים", שגם אשתו שמחה ומגדלת את הילדים בחשק ובחיות, ושומחה לטרם ולסעי לו בחרת בחיים, וכשענבי הגפן בענבי הגפן, כששני הוורים מקימים את תפקידם לתסס באהבת ה' ולשמח בחסדיו הגדולים ולהשקיע בגדול הילדים ולחנכם במאור פנים, יזכו לברכה "בניך כשתי זיתים סביב לשלחנה".

הזיתים מסמלים על ישוב דעת, פי מהזיתים מפיקים את השמן שמוגז בקול שקט, ולכן המשיל את הילדים לזיתים משום שלילדים בטבע יש תסיסה ושומחה גדולה והברכה הנצרכת להם היא שיהיה להם ישוב דעת, כדי שייכלו לקבל את החנוכה מהוריהם ולכן המשיל את הילדים לזיתים ולא לגפן, לומר שיהיה להם את הרגע והשלחה הנכונים.

רגע של הורה

ומאידך, גם על ההורים לסגל לעצמם לפעמים את תכונת הרגע שמרמזות בזיתים, כדי להתגבר

על תסיסה של פעס, ולהעביר על מדותיהם, פי תסיסה של פעס היא בגדוד של ינו שהחמיץ, ואדרבה, בזמנים כאלו צריך להיות "שפור ולא מנו" ולהישאר בשלמות נפש גם כאשר הילדים משתובבים, ולשמח בחסד ה' הגדול שנתן להם ילדים ולא פאחרים שמצפים לסבל של השתובבות ילדים בביתם מאחר ולא זכו לזרע של קניא.

וכשצדק תוסס ושומח בחסדי ה' בביתו, עליו נאמר: "הנה כי כן יברך גבר ירא ה'" שאזכה להיות מברך ולראות את חסדי ה' עין בעין, "וברכה ה' מציון וראה בטוב וירשלם כל ימי חייו" לרבות את המינים ואת הלילות, כמו שבמקום אחר נן זומא דרש את "פל ימי חייו" לרבות הלילות והימים, ולפי דרשת חכמים שם: 'להביא לימות הקשיח' יתברך, שבזכות שצדק תוסס ושומח בביתו מחסד ה' ומקדש בקה את ביתו, יזכה גם לקבל פני משיח בגאולה הקרובה במהרה בקמינו, אמן.

דס זורם ולא נשפך

בפרשתנו נאמר על הדם: "על הארץ תשפכו פמנים" ויש להבין מהו הצורך בקה שהתורה המשילה את הדם למים, לכאורה היה די לומר "על הארץ תשפכו?" ויש לבאר שהתורה רצתה להזכיר לנו בהמשלת הדם למים, את חסד ה' הגדול שנתן לנו דם שזרם בגופנו פמנים הזורמים לים, ועוד חסד גדול יש בקה שעל אף הזרימה הרצופה והרבה של הדם ללב וממנו לכל הגוף - העורקים לא מתפוצצים, ועליו להפיר על פה טובה לה'.

אודות לנס הגדול, שלא ארע לילד שום נזק בעוד שהרופא העיד בפניו שפנה דבר היה אמור להסתים באסון איום וחס ושלום הילד היה עלול כבר לא להיות בינו.

כשהוא סים לספר את דבריו, תפסתי את הגליון 'מתקוות השבת' ביד וספרתי לצבור מה שקראתי בו ואיך רגע לפני שארע הנס הגדול הזה התפללנו לה' עם הבל פיהם של תשב"ר שאין בהם חסא - להנצל מאסונות בשום דרך, וקשרתי את המארע הזה לאותו מאמה, שקאן הילד שנפל נצל מנזק דרך החי שהוא הילד שדחה אותו, וכן הילדים שישבו למטה נצלו מנזק דרך הילד שנפל, שאפשר לקרא לזה נזק על ידי חי שאין כונתו להזיק.

"אודך כי עניתני ותהי לי לישועה"

פ. ו. חיפה

הילד שנפלו, נפל בדיק בין שני הילדים והם לא קבלו אפילו מכה קטנה, עד כדי שהם פשוט חשבו שהילד

הזה נפל תוך כדי ריצה לידם, בעוד שבאמור היתה זו סכנת חיים עבורם ולכל הפחות עבור אחד מהם.

שמחנו מאד מהנס, אלא שחששנו על שלומו של הילד שנפל. הזמנתי אנשי הצלה למקום, אבל עוד לפני שהם הגיעו, הילד קם על רגליו כשבת צחוק על פניו ואמר שהכל בסדר אתו, אנשי הצלה שהגיעו בדקו אותו והמליצו לקחת אותו לבדיקות בבית החולים.

מצד ונשמרתם מאד לנפשתיכם, אביו לקח אותו לבית החולים ולמחרת בשבת בבקר הוא עשה קדוש מכבד בבית הכנסת